

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Michala Bobka a Davida Hipšra v právní věci žalobce: **R. B.**, zastoupený JUDr. Markétou Soukupovou, advokátkou se sídlem Josefa Resslera 1808, Most, proti žalovanému: **Velitel vojenského útvaru 1762 – Velitelství 4. brigády rychlého nasazení**, se sídlem Komenského alej 1752, Žatec, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 13. 6. 2022, č. j. 16 A 27/2021-63,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se v řízení před Krajským soudem v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, Velitele vojenského útvaru 1762 – Velitelství brigády rychlého nasazení, ze dne 18. 2. 2021, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Velitele vojenského útvaru 1824 – 41. mechanizovaný prapor ze dne 9. 11. 2020. Žalovaný napadeným rozhodnutím potvrdil povinnost žalobce zaplatit v souladu s § 101 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vojácích z povolání“), České republice – Ministerstvu obrany částku 78 779 Kč z důvodu odpovědnosti žalobce za 1/3 škody na svěřeném majetku v celkové výši 236 337 Kč.

[2] V řízení před krajským soudem žalobce rozhodnutí žalovaného vytkl, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci pro učinění závěru o výši škody, za kterou měl žalobce odpovídat. Zdůraznil, že žalobce nebyl seznámen s aktuálním stavem skladu ke dni zařazení na pozici náčelníka skladu. Relevantní informace o aktuálním stavu neměl údajně ani žalovaný, jelikož ke dni podpisu dohody o hmotné odpovědnosti, tj. ke dni 15. 1. 2020, nebyla dodatečně provedena inventura. Neustále navíc docházelo k vydávání materiálu ze skladu. Poslední inventarizace prováděná ve dnech 10. 10. - 12. 12. 2019 navíc nebyla

provedena jako celková inventarizace, a proto nemohla sloužit k porovnání výsledků stavu skladu při následné inventuře provedené ve dnech 15. - 17. 4. 2020. Žalobce namítl, že své nadřízené upozorňoval na nedostatky ohledně evidence skladových zásob a na nefunkční systém vyskladňování. Podtrhl rovněž, že nebyl řádně proškolen na své nové služební zařazení od 1. 1. 2020, tj. na náčelníka skladu.

[3] Žalovaný uvedl, že postupoval v souladu s rozkazem Ministerstva obrany č. 47/2013 – Předcházení škodám a řešení škod na majetku v působnosti Ministerstva obrany ze dne 5. 6. 2013. Na základě Dohody o společné hmotné odpovědnosti odpovídal za svěřený skladový majetek žalobce a L. M. a M. B. Součástí této dohody byl i Dílčí inventurní soupis z inventarizace ze dne 10. 10. - 12. 12. 2019. Ten byl proveden komisí, jejímž členem byl i žalobce, který rovněž tento soupis podepsal dne 9. 1. 2020. Žalovaný poukázal na to, že podle § 104 a § 101 odst. 3 zákona o vojácích z povolání je důkazní břemeno k prokazování zavinění zcela na straně hmotně odpovědné osoby. Žalovaný dodal, že žalobce byl v roce 2017 proškolen na pozici skladník proviantu, kdy mu byly osvětleny principy skladového hospodářství. Od 1. 10. 2016 do 31. 12. 2019 pak působil na systematizovaném místě skladník hospodářského skladu hospodářské čtyř roty logistiky 41. mechanizovaného praporu, na které byl řádně proškolen. Žalobce proto splňoval kvalifikační podmínky pro jmenování do vyšší hodnosti na funkci náčelník skladu dle § 7a zákona o vojácích z povolání.

[4] V záhlaví označeným rozsudkem krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou. Krajský soud předně zdůraznil, že podle § 104 odst. 2 zákona o vojácích z povolání se v projednávané věci jednalo o zvláštní, zprísňený druh povinnosti vojáka nahradit škodu v případě, že existuje platná dohoda o hmotné odpovědnosti za svěřené hodnoty a schodek na svěřených hodnotách. V souladu s § 104 odst. 4 zákona o vojácích z povolání je možné se v určitých případech odpovědnosti zprostit. V takovém případě však musí odpovědná osoba prokázat, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jejího zavinění.

[5] V tomto právním rámci se krajský soud zabýval hmotnou odpovědností žalobce. Konstatoval, že dne 9. 1. 2020 (datováno 15. 1. 2020) podepsal žalobce Dohodu o hmotné odpovědnosti, ze které plyne jeho vůle převzít odpovědnost za svěřené hodnoty, jež byly popsány v Dílčím inventurním soupisu uskutečněném ve dnech 10. 10. - 12. 12. 2019, což žalobce stvrdil svým podpisem. Krajský soud také zdůraznil, že do skladu neměly přístup jiné osoby než osoby odpovědné. S ohledem na svobodnou projevenou vůli žalobce předmětný majetek převzít krajský soud uzavřel, že nebylo nutné provádět nějakou další inventarizaci či zjišťovat reálný stav materiálu. Žalobce byl proto za svěřené hodnoty odpovědný.

[6] Krajský soud se dále zaměřil na existenci schodku na svěřených hodnotách v podobě nedohledaného svěřeného majetku v celkové hodnotě 236 337 Kč. Krajský soud konstatoval, že žalobce měl možnost dokázat, že zjištěná škoda zcela nebo zčásti vznikla bez jeho zavinění, což ale neučinil. V žalobě sice své zavinění popřel, nenabídl však žádné konkrétní důkazy na podporu svých tvrzení. Pouze odkázal na to, že „*tato skutečnost by měla vyplýnout ze spisového materiálu*“. Až během ústního jednání soudu žalobce poukázal na žádanky založené ve spise. Tuto argumentaci však nejenom dále nerozvinul, ale také uplatnil opožděně.

pokračování

[7] Krajský soud rovněž odmítl argumenty žalobce ohledně absence jeho odpovídajícího proškolení pro pozici náčelníka skladu. Ze spisového materiálu vyplynulo, že žalobce nejenom že určitá školení absolvoval (dne 4. 10. 2019 absolvoval Školení inventarizace 2019; v roce 2017 byl proškolen na pozici skladníka proviantu), ale navíc od 1. 10. 2016 do 31. 12. 2019 působil na systematizovaném místě skladník hospodářského skladu hospodářské čety roty logistiky 41. mechanizovaného praporu. Krajský soud proto uzavřel, že žalobce byl pro služební zařazení na místo náčelníka předmětného skladu dostatečně kvalifikován. Navíc sám žalobce ani nijak neosvětlil souvislost mezi tím, že neměl být nikdy proškolen na své nové služební zařazení, a dopadem, který tato skutečnost podle něj měla na zákonnost vydaných rozhodnutí.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[8] Rozsudek krajského soudu napadá žalobce (dále jen „stěžovatel“) z důvodu § 103 odst. 1 písm. a) a b) a e) s. ř. s. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[9] Stěžovatel s odkazem na kasační důvod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. předně rozporuje závěr, že byl seznámen s aktuálním stavem skladu. K podpisu Dohody o hmotné odpovědnosti došlo až ke dni 15. 1. 2020. Přesto se průběžně od konce roku 2019 do dubna 2020, kdy proběhla inkriminovaná inventura, vydával materiál ze skladu, čímž byla porušena povinnost čl. 16 bodu 1 rozkazu Ministerstva obrany ze dne 2. 11. 2011, č. 55/2011, o inventarizaci majetku a závazků v rezortu Ministerstva obrany, která stanovuje povinnost omezení účetních pohybů majetku během inventarizace. Dále stěžovatel namítá existenci nejasností z důvodu špatného označení typu inventury a neprovedení celkové inventury. Typy inventur měly mít vliv na závěr o vzniku výše škody, za níž by měl být stěžovatel odpovědný. Stěžovatel rovněž krajskému soudu vytýká, že pominul, že stěžovatel nebyl na pozici náčelníka skladu nikdy proškolen.

[10] Za druhé, s odkazem na kasační důvod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., pak stěžovatel napadenému rozsudku vytýká, že krajský soud akceptoval řadu skutkových zjištění žalovaného, které dle jeho názoru nemají oporu ve spise. V tomto pochybení spatřuje rovněž nepřezkoumatelnost „spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí“ podle „§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.“, neboť krajský soud dle jeho názoru v relevantních pasážích jen formálně odkazuje na judikaturu NSS. Nedochází však k zohlednění konkrétního specifického skutkového stavu věci a dostatečnému vypořádání žalobních námitek. V tomto rámci stěžovatel vytýká nedostatečné vypořádání se s těmito námitkami: (1) stěžovatel se nedopustil žádného pochybení a nebylo prokázáno, že za objasňovanou škodu odpovídá stěžovatel, kdy rozdíl ve skladových zásobách vznikl v době, kdy stěžovatel neměl sklad na starosti; (2) inventura prováděná 10. 10. - 12. 12. 2019 nebyla prováděna jako celková inventura; (3) stěžovatel nebyl seznámen ke dni 15. 1. 2020 s aktuálním stavem skladu, díky čemuž nevěděl, co se ve skladu nachází a jaký je inventurní stav zásob; (4) neprovedení dodatečné inventury ke dni podepsání Dohody o hmotné odpovědnosti, protože docházelo k neustálému pohybu materiálu; (5) stěžovatel nikdy nebyl proškolen na svoje nové služební zařazení, tj. náčelníka skladu; (6) opomenutí skutečnosti stěžovatelova neustálého upozorňování svých nadřízených na nedostatky evidence zásob a na nefunkční systém vyskladňování.

[11] Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil se závěry krajského soudu a navrhl kasační stížnost zamítnout. Zdůraznil, že žalobce setrvává na svém subjektivním výkladu situace a neuvádí žádnou novou argumentaci. Žalobce pouze opakuje svá dosavadní tvrzení, která však byla vypořádána již ve správním řízení a taktéž v napadaném rozsudku krajského soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je přípustná. Byla podána osobou oprávněnou, ve lhůtě dle § 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s. je v ní namítán důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Napadený rozsudek proto přezkoumal v rozsahu a z důvodů vymezených stěžovatelem v kasační stížnosti s přihlédnutím k případným vadám, které je povinen zkoumat z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] S ohledem na formát a podobu kasační argumentace stěžovatele považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné podtrhnout, že řízení o kasační stížnosti není pokračováním řízení o žalobě, nýbrž samostatným řízením o mimořádném opravném prostředku za procesní situace, kdy řízení před krajským soudem již bylo pravomocně skončeno. NSS v něm přezkoumává zákonnost rozhodnutí a jemu předcházejícího postupu krajského soudu, neboť podstatou řízení o kasační stížnosti je přezkum soudního rozhodnutí (§ 102 s. ř. s.). Kasační námitky proto musí směřovat proti rozhodnutí krajského soudu. Nejedná se o další polemiku se závěry žalovaného.

[15] Nejvyšší správní soud souhlasí do značné míry se žalovaným, že většina argumentace stěžovatelem uvedené v kasační stížnosti představuje jen opakování polemiky s převážně skutkovými zjištěními, které již vypořádal žalovaný a následně přezkoumal v plné jurisdikci krajský soud. Není smyslem řízení o kasační stížnosti znovu opakovat již dvakrát vyřčené. NSS se proto v reakci na tyto argumenty omezí na shrnutí klíčových bodů, doplněných odkazy na relevantní pasáže rozsudku krajského soudu, kde se tento soud s těmito otázkami detailně vypořádal.

[16] S ohledem na obsahově se překrývající body podání stěžovatele se NSS zaměří na otázky klíčové pro posouzení projednávané věci, tedy na přezkum závěrů krajského soudu ohledně otázky existence hmotné odpovědnosti, převzetí skladu stěžovatelem a existence schodku na svěřených hodnotách. Při kladném zodpovězení těchto otázek se zbytek argumentace stěžovatele stává bezpředmětným, především tedy v okamžiku, kdy stěžovatel samostatně nenabízí žádnou argumentaci, která by naplňovala požadavky ustanovení § 104 odst. 4 zákona o vojácích z povolání. Bylo by na úkor srozumitelnosti, pokud by měl soud reagovat na každá jednotlivá tvrzení stěžovatele. Odpovědi na základní námitky v tomto případě bude i odpověď na další dílčí námitky.

[17] Stěžovatel vznesl ve své kasační stížnosti materiálně námitku podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Sice ji formálně podřadil pod § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., zdá se však, že dle obsahu zamýšlel vznést námitku *nepřezkoumatelnosti* rozsudku krajského soudu, spočívající

pokračování

v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Platí, že podle judikatury NSS se jedná zejména o taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, nebo rozsudky NSS ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-52).

[18] Požadavku přezkoumatelnosti napadený rozsudek krajského soudu nepochybně dostál. Z odůvodnění jeho rozsudku jasně plyne, jak danou věc právně posoudil. Ostatně, samotná skutečnost, že stěžovatel polemizuje s mnoha jeho závěry v kasační stížnosti, ukazuje, že je odůvodnění zcela srozumitelné, a tedy i přezkoumatelné.

[19] Ostatní argumenty stěžovatele jsou pak částečně vznášeny s odkazem na § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., obsahově se však překrývají a opakuji. Klíčová pro jejich vypořádání je skutečnost, že krajský soud podrobil zjištěný závěr žalovaného ohledně existence hmotné odpovědnosti přezkumu v bodech 28 až 34 svého rozsudku. V této souvislosti krajský soud zjistil, že bez ohledu na argumenty stěžovatele vznikla hmotná odpovědnost již podpisem Dohody o hmotné odpovědnosti ze dne 15. 1. 2019, k jejímuž podpisu došlo ze strany odpovědných vojáků včetně stěžovatele již 9. 1. 2019. Součástí této přílohy byl v souladu s jejím bodem 2 Dílčí inventurní soupis z inventarizace uskutečněné ve dnech 10. 10. - 12. 12. 2019, podle kterého byli členy inventarizační komise všichni ti, kteří podepsali tuto Dohodu o hmotné odpovědnosti. V souladu s § 104 odst. 2 zákona o vojácích z povolání tak stěžovatel převzal odpovědnost za hodnoty svěřené k vyúčtování a odpovídal za vzniklý schodek. Dále krajský soud nezjistil žádný rozpor ohledně projevení svobodné vůle odpovídat za hodnoty vymezené prosincovým inventarizačním soupisem, a to právě podpisem Dohody o hmotné odpovědnosti. Tyto hodnoty byly rovněž vymezeny jednoznačným způsobem. Konečně jasně prokázána byla i existence schodku na svěřených hodnotách. Z protokolu o kontrole ze dne 29. 4. 2020, jeho příloh a zápisů o ocenění skutečné hodnoty majetku bylo zjištěno, že při inventuře provedené ve dnech 15. - 17. 4. 2020 nebyl dohledán majetek v hodnotě 236 337 Kč.

[20] Ve skutkové rovině tak krajský soud jednoznačně aproboval, a stěžovatel skutečně nijak účinně nezpochybil, existenci (písemné) dohody o hmotné odpovědnosti, souhlas předmětných osob s inventarizací, a v jejím rozsahu převzatého majetku, a vzniku schodku ve vyčíslené výši. Došlo tak k naplnění hypotézy ustanovení § 104 odst. 2 a 3 zákona o vojácích z povolání.

[21] V tom okamžiku bylo na stěžovateli, aby se případně odpovědnosti za schodek zprostil postupem předvídaným v § 104 odst. 4 zákona o vojácích z povolání, a to způsobem podrobně popsáním krajským soudem v bodě 32 jeho rozsudku. Toho však stěžovatel nebyl schopen. Krajský soud v tomto ohledu odmítl jednotlivé argumenty stěžovatele, které v podstatě opakuje i v kasační stížnosti, jako s ohledem na jeho případné vyvinění se nedostačující, respektive irelevantní: námitky ohledně charakteru a typu inventury (bod 34 rozsudku krajského soudu); skutečnost, že do skladu měli v předmětné době přístup pouze stěžovatel a L. M. a M. B., tedy pouze vojáci, kteří společně odpovídali za svěřené hodnoty (bod 33 rozsudku); absence seznámení stěžovatele se skutečným stavem skladu, které bylo stvrzeno jeho podpisem (bod 31 rozsudku); absence dostatečného

proškolení na služební zařazení náčelníka skladu (bod 39 rozsudku); relevantnost upozorňování nadřízených stěžovatelem na nedostatky evidence zásob (bod 36 rozsudku).

[22] S těmito převážně skutkovými zjištěními pak v kasační stížnosti stěžovatel pouze znovu polemizuje, aniž by přinášel jakékoliv relevantní argumenty zpochybňující závěry učiněné krajským soudem. V rovině koncepční pak stěžovatel především opomíjí skutečnost, že právě s ohledem na podpis dohody o hmotné odpovědnosti bylo na stěžovateli, aby se případně z odpovědnosti za schodek dle § 104 odst. 4 zákona o vojácích z povolání vyvinil, nikoliv aby nad rámec zjištěného schodku musel správní orgán dokazovat jeho zavinění.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] S ohledem na výše uvedené dospěl NSS k závěru, že nebyly naplněny tvrzené důvody kasační stížnosti. Proto ji podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[24] V souladu s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. NSS nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Stěžovatel v něm neměl úspěch. Žalovanému však v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. března 2023

Tomáš Foltas
předseda senátu